

הַלְבוֹת פָּרָה אֲדָמָה פֶּרֶק יא

א. כִּיצַד מְטַהְרִין טָמֵא מֵת בְּמֵי נְדָה: לֹקַח אָדָם טָהוֹר שְׁלוּשָׁה קִלְחִין שְׁלֹאֲזוֹב, וְאוֹגְדֵן אֲגָדָה אַחַת, וּבְכָל בֶּד וּבֶד גִּבְעוֹל אֶחָד. וְטוֹבֵל רֹאשִׁי גִבְעוּלִין בְּמֵי נְדָה שְׁבַכְלִי, וּמִתְכַּוֵּן וּמִזָּה עַל הָאָדָם אוֹ עַל הַכֵּלִים, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי, אַחֵר שְׁתֵּנֶץ הַחֲמָה; וְאִם הִזָּה מִשְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, כָּשֶׁר. וְאַחֵר שְׁיִזָּה עָלָיו בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, טוֹבֵל בְּיוֹם; וּמַעְרִיב שְׁמֹשׁ, וְהָרִי הוּא טָהוֹר לְעָרֵב.

ב. טָבֵל אֶת הָאֲזוֹב בַּלִּילָה, וְהִזָּה בְּיוֹם, אוֹ שְׁטָבֵל אֶת הָאֲזוֹב בְּיוֹם, וְהִזָּה בַּלִּילָה הִזְיָתוֹ פְּסוּלָה. וְהַמֵּים מְטַמְּאִין מִשּׁוּם מִי חֲטָאֵת, כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאֵר, עַד שֶׁתִּהְיֶה טְבִילַת הָאֲזוֹב בְּמֵים וְהִזְיָתוֹ מִמֶּנּוּ בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי, אַחֵר הֵנֶץ הַחֲמָה; וְאִם עֶבֶר וַעֲשֶׂה מִשְׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר, כָּשֶׁר כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ.

ג. מִי שֶׁנִּטְמָא בְּמֵת, וְשָׁהָה כְּמָה יָמִים בְּלֹא הִזָּה כְּשִׁיבּוֹא לְהִזּוֹת, מוֹנֶה בְּפָנָיו שְׁלוּשָׁה יָמִים; וּמִזִּין עָלָיו בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי, וְטוֹבֵל בַּשְּׁבִיעִי וּמַעְרִיב שְׁמֹשׁ.

ד. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּעַם הָאָרֶץ שְׁבָא לְהִזּוֹת, שְׁאִפְלוּ אָמַר הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שְׁלִי אֵינוֹ נֶאֱמָן, שְׁמָא הַיּוֹם נִטְמָא; לְפִיכָךְ צָרִיךְ לְמַנּוֹת בְּפָנָיו. אֲבָל חֵבֶר שְׁבָא לְהִזּוֹת, מִזִּין עָלָיו אוֹ עַל כָּלִי מִיד.

ה. מִי שֶׁהִזָּה עָלָיו בַּשְּׁלִישִׁי, וְלֹא הִזָּה בַּשְּׁבִיעִי, וְשָׁהָה כְּמָה יָמִים טוֹבֵל בְּכָל עֵת שְׁיִרְצָה אַחֵר הַשְּׁבִיעִי, בֵּין בְּיוֹם בֵּין בַּלִּילָה, וּמִזִּין עָלָיו בְּיוֹם, בֵּין קֹדֶם טְבִילָה בֵּין אַחֵר טְבִילָה: אִפְלוּ טָבֵל בַּלִּיל תְּשִׁיעִי, אוֹ לַיִל עֲשִׂירִי. וּמִזִּין עָלָיו לְמַחֵר, אַחֵר הֵנֶץ הַחֲמָה.

ו. כָּל הַטְּמֵאִין מִקְבָּלִין הִזָּה. כִּיצַד: זָבִים וְזָבוֹת נְדוֹת וְיוֹלְדוֹת שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמֵת מִזִּין עָלֵיהֶן בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי, וְהָרִי הֵן טָהוֹרִין מִטְּמֵאֵת מֵת: וְאִף עַל פִּי שֶׁהֵן טְמֵאִין בְּטִמְאָה אַחֶרֶת, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל-הַטְּמֵא" (במדבר יט, ט) הִנֵּה לְמַדָּת שֶׁהִזָּה מוֹעֵלֶת לוֹ, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא טָמֵא.

ז. וְכֵן הָעָרֵל מִקְבָּל הִזָּה. כִּיצַד: עָרֵל שֶׁנִּטְמָא בְּמֵת, וְהִזָּה עָלָיו שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי הָרִי זֶה טָהוֹר מִטְּמֵאֵת מֵת; וְכִשְׁיִמּוֹל טוֹבֵל, וְאוֹכֵל בִּקְדָּשִׁים לְעָרֵב.

ח. מִצּוֹת אֲזוֹב שְׁלוּשָׁה קִלְחִין, וּבְכָל קֶלַח וְקֶלַח גִּבְעוֹל אֶחָד; נִמְצְאוּ שְׁלוּשָׁה גִבְעוּלִין, וּשְׁיָרֵיו שְׁנַיִם, וְאִם לָקַח שְׁנַיִם בְּתַחֲלָה, וְאִגְדֵּן כָּשֶׁר. נִתְפָּרְדּוּ הַגִּבְעוּלִין וְנִשְׁרִי הָעֵלִין, אִפְלוּ לֹא נִשְׁאָר מִכָּל גִּבְעוֹל מֵהֶם אֵלָּא כָּל שֶׁהוּא כָּשֶׁר; וּשְׁיָרֵי הָאֲזוֹב, בְּכָל שֶׁהוּא.

ט. קֶלַח שֵׁישׁ בּוֹ שְׁלוּשָׁה בְּדִין מִפְּסָקֵן, וְאַחֵר כֶּךָ אוֹגֵד שְׁלֹשֶׁתָּן: שֶׁמִּצּוֹתוֹ לְהִיּוֹת אֲגָדָה, אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְפָּרֵשׁ בְּתוֹרָה שִׁיְהִיָּה אֲגָדָה. פֶּסֶקוֹ וְלֹא אֲגָדוֹ, אוֹ שְׁאֲגָדוֹ וְלֹא פֶסֶקוֹ, אוֹ שֶׁלֹּא פֶסֶקוֹ וְלֹא אֲגָדוֹ, וְהִזָּה בּוֹ כָּשֶׁר.

י. הָאֲזוֹב הַקָּצֵר אוֹגְדוֹ בַּחוּט עַל הַכּוּשׁ וְכִיּוּצָא בּוֹ, וְטוֹבֵל בְּמֵים וּמַעֲלָה, וְאוֹחֵז בְּאֲזוֹב וּמִזָּה; נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם מִן הַחוּט הִזָּה, אוֹ מִן הַכּוּשׁ, אוֹ מִן הַגִּבְעוֹל הִזְיָתוֹ פְּסוּלָה.

יא. אֵין מִזִּין לֹא בְּיוֹנְקוֹת הָאֲזוֹב, וְלֹא בְּתַמְרוֹת, אֵלָּא בַּגִּבְעוּלִין.

אלו הן היונקות, גבעולין שלא גמלו; ומי שהזה עליו ביונקות, ונכנס למקדש פטור. ומאימתי מזין באזוב, משינץ. ואזוב שהזה בו מי נדה, כשר לטהר בו את המצרע.

יב. כל אזוב שיש לו שם לוי, פסול; והאזוב שקוראין אותו אזוב בייחוד הוא הכשר, והוא האזוב שאוכלין אותו בעלי בתים. אבל זה שקוראין אותו אזוביון, ואזוב כחלית, ואזוב מדברי, ואזוב רומי פסול.

יג. אזוב שלאשרה, ושלעיר הנדחת, ושלעבודה זרה, ושלתרומה טמאה פסול. ושלתרומה טהורה, לא יזה; ואם הזה, כשר.

יד. אזוב שלקטו לעצים, ונפלו עליו משקין מנגבו, והוא כשר להזיה. לקטו לאכלין, ונפלו עליו משקין אף על פי שנגבו, פסול: שהרי נטמא להזיה שכל המשקין וכל האכלין וכל הכלים, הרי הן כטמאים לענין חטאת כמו שיתבאר. לקטו לחטאת, הרי זה כנלקט לעצים; ואם נפלו עליו משקין, מנגבו ומזה בו.

הלכות פרה אדמה פרק יב

א. אדם שנטמא במת, והזה עליו כיון שנגע כל שהוא ממי נדה, בכל מקום מעור בשורו שלטמא עלתה לו הזיה: אפלו נפלה הזיה על ראש אצבעו, או על ראש שפתו. אבל אם נגעה בלשונו, אינה כלום: אף על פי שהלשון כאברים שבגלוי לענין טמאה, כמו שבארנו, אינו כאברים שבגלוי, לענין הזיה וטבילה.

ב. וכן כלי שנטמא במת, והזה עליו כיון שהגיע לגופו שלכלי כל שהוא ממי נדה, עלתה לו הזיה. שני כלים או שני בני אדם, שנתפון להזות על שניהן כאחד, והזה על אחד מהן, ונטפו המים מעל הראשון על השני הרי השני בטמאתו: עד שיפלו המים עליו מהזית המזה, לא מן התמצית.

ג. הזה על שני כלים, ונסתפק לו אם הזה על שניהן כאחד, או מחברו נמצה עליו הזיתו פסולה. מחט שהיא נתונה על החרס, והזה עליה, ספק על המחט הזה, ספק מן החרס נמצה עליה הזיתו פסולה.

ד. כלים המפצלין שהן מחברין זה לזה במסמרים, כגון מספרת שלפרקים ואזמל שלרהיטני וכיוצא בהן בשעת מלאכה, חבור לטמאה ולהזיה; ושלא בשעת מלאכה, אינן חבור לא לטמאה ולא להזיה.

ה. כיצד הן חבור לטמאה ולהזיה: שאם נטמא אחד מהן בשעת מלאכה, נטמא השני; ואם הזה על אחד מהן בשעת מלאכה עלתה לשניהן הזיה, וכאלו הן גוף אחד. וכיצד אינן חבור לטמאה ולהזיה: שאם נטמא אחד מהן שלא בשעת מלאכה, לא נטמא חברו; ואם נטמאו שניהן, והזה על אחד מהן שלא בשעת מלאכה לא טהר חברו, אף על פי שהן מחברין. וזה הוא, דין תורה.

ו. אבל מדברי סופרים גזרו שיהיה חבור לטמאה, אפלו שלא בשעת מלאכה גזרה, משום שעת מלאכה; ולעולם אם נגעה טמאה באחד מהן, נטמא חברו. וכן גזרו עליהן שלא יהיו חבור להזיה, אפלו בשעת מלאכה גזרה, משום שלא בשעת מלאכה; ולעולם אם הזה על אחד מהן, לא טהר חברו עד שיזה גם עליו.

ז. הנה למדת שכל מקום שאתה שומע חבור לטמאה, ואינו חבור להזיה אין זה אלא גזרה מדבריהם, על הדרך שבארנו.

ח. שני כלים שחברן עד שנעשו כגוף אחד, כגון שתפר שני בגדים או שתי יריעות הרי אלו חבור לטמאה ולהזיה, מפני שהן ככלי אחד. שכל הכובסין, והפגד שהוא תפור בכלאים הואיל והן עומדין להתירן, אינן חבור להזיה; והרי הן חבור לטמאה.

ט. וכן הסלים שבקנתל, והמטה שלטרבל, וקרן שלכליבה, וקרנים שליוצאי דרכים, ושלשלת המפתחות חבור לטמאה; ואינן חבור להזיה, אלא צריך שיגעו המים מן המזה בכל סל וסל, ובכל מפתח ומפתח, ובכל קרן וקרן, ובכל קורה וקורה ממטה זו המפצלת.

י. המחבר שלוש כסותות שלצמר, ושש שלפשתן, או שלושה סדינים, או שתיים עשרה מטפחות הרי אלו חבור לטמאה ולהזיה; יתר על כן חבור לטמאה, ואינן חבור להזיה. חלוק אחד, וטלית אחת, וקלבקרין אחד הרי הן חבור לטמאה ולהזיה: אפלו היו ארוכין ביותר, או רחבין ביותר, כל שהן. ואיזה הוא קלבקרין זה שני בגדים שמניחין צמר גפן ביניהן, ותופרין אותן כאחת, ועושין מהן חלוק לימות הגשמים.

יא. כסוי המחם שהוא מחבר בשלשלת הזה על המחם, טהר הכל; הזה על הכסוי, לא טהר המחם עד שיזה עליו. הזוג והענבול, חבור לטמאה ולהזיה; ואם הזה על אחד מהן, טהרו שניהן.

יב. הטוי שטווין בו הפשתן, או שוזרין בו החבלים שלושה גופין יש בו: העץ שמלפפין עליו הטוי, והוא הנקרא פוש; והנחשת או הברזל שבראש העץ הזה, והוא הנקרא צנירה שבה פותלין וטווין; והרחים שבאמצע הפוש, והיא הנקראת פיקה.

יג. הכוש שפותלין בו החבלים שנטמא לא יזה לא על הפיקה שלו, ולא על הכוש, אלא על הצנירה; ואם הזה על אחת משלשתן, טהר הכל. ושלפשתן מזה על אחת משלשתן לכתחלה, ששלשתן חבור.

יד. עור שלעריסה שהוא מחבר לפיקות, חבור לטמאה ולהזיה; המלבן שלמטות אינו חבור, לא לטמאה ולא להזיה.

טו. כל ידות הכלים הקדוחות, כגון נצב הספין וכיוצא בו, שהנצב נקוב, והברזל נכנס בו חבור לטמאה ולהזיה; אבל הידות החדוקות, כגון עץ החנית שהעץ נכנס בברזל אינו חבור להזיה.

הלכות פרה אדמה פרק יג

א. מעלות יתרות עשו בטהרת החטאת: שהאדם הטהור אפלו טבל לקדש, ועומד ומשמש על גבי המזבח אינו טהור לחטאת, לא לשרפתה ולא למלוי המים ולא לקדשן ולא להזות, עד שיטבל לשם חטאת, ואחר כך יהיה טהור לחטאת.

ב. וכן הכלים אפלו מזרק שבעזרה אינו טהור לחטאת, עד שיטבילוהו לשם חטאת. וכן כל האכלין וכל המשקין אף על פי שהן טהורין, הרי הן לענין החטאת כאכלין ומשקין הטמאין.

ג. כל כלי הראוי למשכב או למושב אף על פי שהוא טהור לגבי הקדש הרי הוא לגבי חטאת כמדרס הזב, עד שיטבילוהו לשם חטאת. יוחנן בן גדיגדה היה אוכל בטהרת הקדש, כל ימיו; והיתה מטפחתו כמדרס הזב, לענין החטאת.

ד. כל וילד הטמאות אף על פי שאינו מטמא אדם ולא כלים, אפלו לקדש כמו שבארנו הרי הוא מטמא אדם וכלים, לחטאת. לפיכך אמרו המקדש מי חטאת, לא ינעל את הסנדל שמו יפלו משקין על הסנדל, ונמצא הסנדל טמא, שכל המשקין טמאין הן לגבי החטאת, ויטמא זה המקדש בנגיעתו בסנדל; ונמצאו מי החטאת טמאים.

ה. מי שנטמאו ידיו בלבד בדברים המטמאין את הידים, כגון שנגע באכלין או במשקין וכיוצא בהן אף על פי שהוא טהור לקדש, ואינו צריך אלא טבילת ידיו בלבד כמו שיתבאר הרי נטמא כל גופו לענין חטאת, וצריך טבילה: אפלו לא נטמא אלא ידו אחת נטמא כלו, והרי הוא ראשון לטמאה.

ו. כל הטעון טבילה, בין מדברי תורה בין מדברי סופרים מטמא את מי חטאת ואת אפר החטאת ואת המזה מי חטאת, במגע ובמשא. וכן מטמא את האזוב המכשר, ואת המים שנתמלאו ועדין לא נתקדשו, ואת הכלי הריקן הטהור לחטאת: מטמא כל אחד מאלו במגע, אבל לא במשא. וטמא שנגע במקצת אפר חטאת, פסל את כלו.

ז. אין מונין לחטאת ראשון ושני ושלישי, בדרך שמונין לתרומה ולקדש. כיצד: עשרה שטבלו לשם חטאת, ונטמא אחד מהן, אפלו לא נטמא אלא לגבי חטאת בלבד, כגון שנטמאת ידו בלבד, ונגע בחברו וחברו בחברו, אפלו הן מאה בלן טמאין לחטאת.

ח. וכן כלים הטהורים לחטאת, שנטמא כלי מהן, אפלו לא נטמאו אלא אחוריו בלבד לגבי חטאת, כגון שנגעו משקין באחוריו, ונגע כלי זה בכלי שני, ושני בשלישי נטמאו הכלים בלן לגבי חטאת, ואפלו הן מאה.

ט. כל הראוי להטמא במדרס הזב אף על פי שהוא טהור לקדש אם הנידו הטהור לחטאת, נטמא: אף על פי שלא נגע בו. וכן הטהור לחטאת שהניד את האדם שאינו טהור לחטאת, או שהניד את רקו, או את מימי רגליו שלאדם זה נטמא, אף על פי שלא נגע בו. אבל כלי שאינו ראוי למדרס אינו מטמא את הטהור לחטאת, אלא אם כן נגע בו.

י. כלי הטמא טמא מת אם הנידו הטהור לחטאת, נטמא: ואף

עַל פִּי שְׁלֹא נִגַּע בּוֹ; וְאִם עַל פִּי שְׁאִין טָמֵא מִטָּמֵא בַּמָּשָׂא, כָּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ. כִּיצַד: מִפְּתַח שֶׁהוּא טָמֵא מִתְּשִׁיבָה תְּלוּי בְּדִלָּת, וְסִגְר הַטְּהוֹר לַחֲטָאֵת אֶת הַדִּלָּת הוֹאִיל וְהִנִּיד אֶת הַמִּפְתָּח הַטָּמֵא, נְטָמָא. וְכֵן אִם הִסִּיט אֶת הַשָּׁרֵץ, וְאֶת שִׁכְבַּת זֶרַע הָרִי זֶה טָמֵא לַחֲטָאֵת: אִם עַל פִּי שְׁאִין אֵלּוּ מִטָּמְאִין בַּמָּשָׂא, כָּמוֹ שִׁיתְּבָאֵר.

יא. הַטְּהוֹר לַחֲטָאֵת שֶׁנִּגַּע בְּכָלִים שֶׁהָיוּ לְמַעַלָּה מִן הַזֶּב וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, וְהֵן הַנִּקְרָאִין מִדֶּף אִם עַל פִּי שֶׁהוּא טְהוֹר לִקְדָּשׁ, נְטָמָא לַחֲטָאֵת; וְכֵן כָּלִי הַטְּהוֹר לַחֲטָאֵת שֶׁנִּגַּע בְּמִדֶּף, נְטָמָא לַחֲטָאֵת.

יב. הַטְּהוֹר לַחֲטָאֵת שֶׁנִּגַּע בְּאֶכְלִין וּמִשְׁקִין בֵּין טָמְאִין בֵּין טְהוֹרִין, שֶׁכָּל אֶכְלִין וּמִשְׁקִין לְגַבֵּי חֲטָאֵת אֵינָן טְהוֹרִין אִם נִגַּע בָּהֶן בִּידּוֹ, נְטָמָא כָּל גּוֹפּוֹ כָּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ; נִגַּע בָּהֶן בְּרִגְלוֹ אוֹ בְּשָׂאֵר גּוֹפּוֹ, אוֹ שֶׁהִסִּיטָן בִּידּוֹ וְלֹא נִגַּע בָּהֶן טְהוֹר. וְכֵן אִם נִגַּע בִּידּוֹ בְּתַנּוּר, וְכִיּוֹצֵא בּוֹ מִשְׂאֵר כָּלִים שְׁאֵינָם טְהוֹרִין לַחֲטָאֵת נְטָמָא כָּלּוּ; אֲבָל אִם נִגַּע בְּרִגְלוֹ בָּהֶן, הָרִי הוּא טְהוֹר לַחֲטָאֵת כָּמוֹ שֶׁהָיָה.

יג. הַטְּהוֹר לַחֲטָאֵת, שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְתוֹךְ מַיִם שֶׁנִּתְמַלְאוּ לַחֲטָאֵת נְטָמָא: מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׂאוּבִין; וּמִדְּבָרֵי סוֹפְרִים שֶׁהִבֵּא רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ בְּמַיִם שְׂאוּבִין, נְטָמָא כָּמוֹ שִׁיתְּבָאֵר.

יד. הַכָּל נֶאֱמָנִין עַל טְהוֹרַת הַחֲטָאֵת, וְאֶפְלוּ עַמִּי הָאָרֶץ: מִפְּנֵי חֲמֻרְתָּהּ וּמַעֲלֹת אֵלּוּ שֶׁנַּעֲשׂוּ בָּהּ, הַכָּל נִזְהָרִין בָּהּ; וְהָרִי נֶאֱמָר בַּתּוֹרָה "וְהִיתָה לְעֵדֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת" (במדבר יט, ט), כָּל יִשְׂרָאֵל רְאוּיִין לְשִׁמְרָהּ.

טו. לְפִיכֵךְ עִם הָאָרֶץ שֶׁהִבִּיא כָּלִי מִבֵּיתוֹ, אֶפְלוּ כָּלִי חֶרֶס, וְאָמַר כָּלִי זֶה טְהוֹר לַחֲטָאֵת הָרִי זֶה טְהוֹר; וּמִקְדָּשֵׁין בּוֹ וּמִזִּין מִמֶּנּוּ, אִם עַל פִּי שְׂאוֹתוֹ כָּלִי טָמֵא לִקְדָּשׁ וּלְתַרוּמָּה. וְכֵן עִם הָאָרֶץ שֶׁאָמַר טְהוֹר אֲנִי לַחֲטָאֵת, אוֹ שֶׁהָיוּ מִי חֲטָאֵת אֶצְלוֹ, וְאָמַר טְהוֹרִין הֵן נֶאֱמָן, שְׁאִין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל מְזַלְזֵל בָּהּ.